

Skript

HISTORISCH TIJDSCHRIFT

Recensie: *Recollection in the Republics*: Wrok en verzoening in revolutionair Engeland

Auteur: Valentijn Tilder

Verschenen in *Skript Historisch Tijdschrift*, jaargang 44.3, 72-73.

© 2022 Stichting Skript Historisch Tijdschrift, Amsterdam

ISSN 0165-7518

Skript Historisch Tijdschrift is een wetenschappelijk blad dat viermaal per jaar verschijnt. De redactie, bestaande uit studenten en pas afgestudeerden, wil bijdragen aan actuele historische debatten, en biedt getalenteerde studenten de kans om hun werk aan een breder publiek te presenteren.

RECENSIE

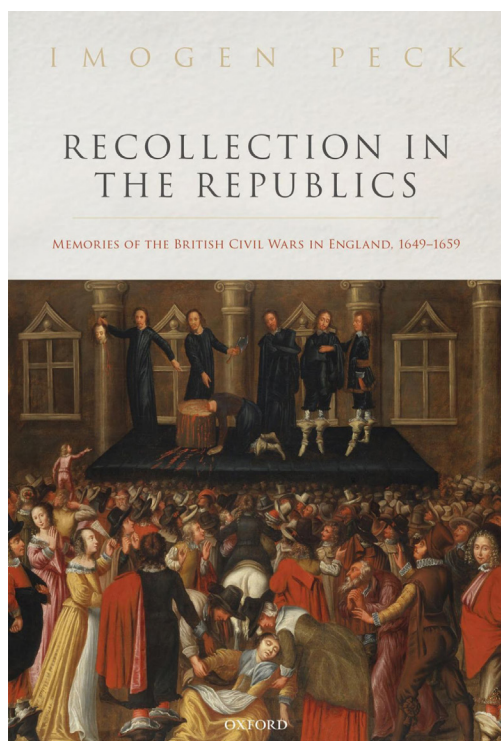
WROK EN VERZOENING IN REVOLUTIONAIR ENGELAND

Hoewel oorlog een constante lijkt in de geschiedenis, zijn conflicten nooit permanent. Wat doet een samenleving nadat het geweld stopt? In *Recollection in the republics* analyseert Imogen Peck de nasleep en verwerking van de Engelse Burgeroor-

logen tussen 1642 en 1648, de grootste geweldsuitbarsting op de Britse Eilanden tot op heden.

Zoals Peck zelf stelt, is er weinig geschreven over de Engelse Republikeinse periode vergeleken met voorgaande burgeroorlogen en restauraties. De herinneringscultuur in de jaren 1649-1659 is vrijwel geheel genegeerd. Peck verhoudt zich in haar onderzoek dan ook tot post-conflict studies die zich richten op andere tijdsperiodes en locaties, in plaats van de schaarse geschiedschrijving over de Engelse republieken. Het gebruiken van niet-Britse auteurs is ook een opvallende en welkome keuze binnen de op zichzelf gerichte Britse geschiedschrijving. Het resultaat is een boek dat niet alleen lacunes vult van een genegeerde periode, maar ook een verfrissende blik biedt op vroegmodern Engeland in het algemeen.

Dit wil niet zeggen dat Pecks benadering helemaal geen achtergrond heeft in de Britse historische traditie. De eerste twee hoofdstukken van het boek, die ongeveer de helft van het totale aantal pagina's vullen, zetten zich voornamelijk af tegen het idee dat als gevolg van de puriteinse afkeer tegen beeltenissen en symbolen er eigenlijk geen herinneringscultuur in de republieken bestond. Peck weet deze aanname overtuigend te ontkrachten, voornamelijk door de empirische fouten van haar voorgangers aan te kaarten. Peck verklaart dit door te stellen dat de herinneringscul-

Imogen Peck, *Recollection in the Republics: Memories of the British Civil Wars in England, 1649 – 1659*, Oxford University Press, 2021, ISBN 9780198845584, hardcover, 232 pagina's, £65,- (~€75).

tuur een ongebruikelijke vorm aannam. De auteur weet behendig een beeld neer te zetten van een diep gespleten samenleving waarin iemands gekozen kant in de burgeroorlogen zijn plek in de samenleving bepaalde. Het was aan het revolutionaire regime om die samenleving bijeen te houden. In plaats van het uitgebreid uitmeten van de historische overwinningen of grieven, of het in de zeventiende eeuw gebruikelijke officiële vergeten, bestond de officiële herinneringscultuur uit balanceeroefening tussen het benadrukken van de overwinning van het parlement (en daarmee de gratie van God) en het niet verstoten van het royalistische deel van de bevolking.

Ondanks de poging om te breken met sommige van de aannames uit de Britse geschiedschrijving, staat dit deel van het boek wel stevig in de Britse empirische traditie. Theoretische verhandelingen zijn, op een enkele verwijzing naar andere post-conflict studies na, vrijwel geheel afwezig. In de eerste helft van het boek is de zware nadruk op empirie geen probleem. Het laat Peck veel oude aannames ontcrachten door gebruik te maken van niet eerder gebruikt bronmateriaal. De relatie tussen de anti-theoretische sociale geschiedschrijving in de trant van E. P. Thompson wordt interessanter, en bij vlagen stroever, in de tweede helft.

In de laatste drie hoofdstukken zoekt Peck expliciter de verbinding op met andere herinneringsstudies. Ze bespreekt in dit deel van het boek een bestaande studie, die dan als hypothese gebruikt wordt voor een mogelijke archiefstudie. Het resultaat is een wisselende succes. Een geslaagd voorbeeld hiervan is de verhandeling over 'Narratives of War' (hoofdstuk 4). Hier wordt Yuval Noah Harari's stelling aangehaald over de ervaring van oorlog in de vroegmoderne tijd, waarin het enige dat ertoe doet de glorie van het geweld zou zijn, niet de reden voor het geweld. De keuze voor deze Big History-aanpak is ongebruikelijk en niet heel succesvol. Uit-

eindelijk wordt het vooral ingezet om te benadrukken dat ervaringen van oorlog en geweld niet over één kam te scheren zijn. Peck toont dat soms hele geweldsepisoden vergeten worden om de eigen keuzes in de oorlog te verdedigen, en soms juist het hele verhaal verteld wordt.

Peck raakt in het meer theoretische en tevens laatste hoofdstuk van het boek over het tegenwoordig modieuze concept *lieux de memoires*, in de problemen. Peck probeert hier stoffelijke plekken van herinnering te verbinden met de puriteinse afkeer tegen diezelfde tastbare herinneringscultuur. Eerder in het boek bepleitte ze dat er wel degelijk sprake was van een tastbare herinneringscultuur. Het is een hoofdstuk dat een aantal interessante gevallen van herinneringsplekken in kaart brengt, maar niet weet hoe het de theorie en bronnenstudie bij elkaar moet brengen. Uiteindelijk wordt het niet duidelijk hoe deze discussie in Pecks bredere argument past.

In *Recollections* bewijst Imogen Peck zich als een historicus met een vernieuwende blik op de Britse geschiedschrijving en een ijzersterke greep op de archieven. Het boek is op zijn sterkst wanneer het op basis van archiefstudies observaties maakt over de emotionele verwerking van oorlog en de uitdagingen die komen kijken bij het harmoniseren van een samenleving na periodes van geweld. Studenten van oorlog en geweld en diens nasleep, van zowel de vroegmoderne periode als daarna, zullen veel waardevols vinden in deze uitstekende bijdrage.

Valentijn Tilder is onderzoeksmasterstudent aan de Universiteit van Amsterdam en is met name geïnteresseerd in *history from below* in de zeventiende en achttiende eeuw en vroegmodern Engeland.